

Проектна робота

**ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ
НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ
УЧНІВ НА УРОКАХ
ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ**

Басько Т.П.

Каченюк А.Л.

Подолян О.О.

Серветник О.Я.

Вінниця 2013

Метою даної роботи є: дослідження особливостей системи контролю знань, умінь, навичок учнів на уроці МХК.

Для досягнення цієї мети необхідно вирішити такі **завдання**:

- 1) з'ясувати цілі проведення контролю знань і вмінь учнів на уроках МХК;
- 2) визначити проблеми контролю знань учнів;
- 3) визначити оптимальні форми контролю на уроці МХК.

Об'єкт дослідження: процес навчання в загальноосвітній школі.

Предмет дослідження: різні форми контролю знань учнів з МХК.

1) Виходячи з того, що предмет «Художня культура» є новий і ще не до кінця розроблена методика оцінювання навчальних досягнень учнів, гостро постає проблема складності оцінювання. Адже навчально-виховним засобом являється **мистецтво!**

Тому критеріями рівня розвитку художньої культури учня мають бути не лише мистецтвознавчі знання, а інтерес до різних видів мистецтва, емоційно-моральний відгук на художні твори, сформованість художнього смаку, самостійність судження, поглядів, тощо.

Тому кожен вчитель **повинен відповісти** на питання: які саме знання та вміння учнів доцільно перевірити на даному етапі.

Відповідь очевидна: необхідно перевіряти тільки ті знання і вміння учнів, які вивчалися ними у цій темі або протягом конкретного циклу засвоєння знань.

За визначенням контроль - це співвідношення досягнутих результатів із запланованими цілями навчання, а метою уроку є формування емоційного та чуттєвого сприйняття. Тільки те, що зворушило душу і серце, стає важливим, підвищує мотивацію і інтерес до предмету.

У зв'язку з цим **виникає суперечність**: вчитель прагне викликати емоційний відгук в учнів, але йому необхідно в той же час оцінити їх знання.

Як це поєднати?

Важко!

Існує думка, що предмети естетичного циклу не потрібно оцінювати, але не зайве згадати і точку зору Б. Г. Ананьєва, який вважав, що **відсутність контролю, оцінювання знань учнів у навчальному процесі є «найгірший вид оцінки, оскільки цей вплив не орієнтують, а дезорієнтує, не позитивно стимулює, а депресуючи об'єкт, що змушує людину будувати власну самооцінку не на основі об'єктивної оцінки, в якій відображені справжні його знання, а на дуже суб'єктивних тлумаченнях натяків, напівзрозумілих ситуацій, поведінки педагога та учнів»**

Ми вважаємо, що перевірка допомагає учням виділити головне, основне в досліджуваному матеріалі, зробити перевірку знання більш якісною і точною. Контроль сприяє також узагальненню та систематизації знань.

2) Новизна роботи полягає в тому, що використовуються конкретні види діяльності учнів де вони мають показати своє вміння:

- розкривати тему
- аргументувати
- наводити приклади
- використовувати термінологію
- аналізувати, спів ставляти
- використовувати демонстраційний матеріал (малюнки, фотографії, презентації, аудіо запис, відео, літературу)
- використовувати Інтернет, наукову, художню, довідкову літературу
- застосовувати знання з (мови, літератури, географії, історії, хімії, біології, астрономії, фізики, інформатики, музичного та образотворчого мистецтва)
- вміння ставити запитання, відповідати та вести розмову
- проявити артистизм та сценічну майстерність
- вміння робити висновки.

Щоб отримати вищий бал, учень повинен продемонструвати свої знання та вміння в більшості цих критеріїв.

Виходячи з досвіду педагогів-практиків, слід зауважити, що перш ніж проводити поточний або підсумковий контроль, кожен вчитель має з'ясувати, які критерії більш актуальні при вивченні конкретної теми.

Тому кожен вчитель обирає форми завдань, що, на його думку, дозволять визначити рівень знань учнів. І тут ми стикаємося з проблемою, пріоритету та суб'єктивності оцінювання.

Наприклад:

одні - акцентують увагу на теоретичному матеріалі,
інші – на творчому підході.

Але ми **надаємо перевагу** таким аспектам , як емоційність, творчість, загальний рівень обізнаності.

Загальний рівень обізнаності можна оцінити за допомогою тестів та різних форм опитування (індивідуальна ,групова , фронтальна ,взаємний контроль, самоконтроль).

Творчість оцінити набагато складніше, але можна, розробивши певні критерії (актуальність теми, артистизм, якісність, естетичність складність, тощо).

А от як оцінити **емоційність**, які критерії до цього розробити?

На це питання **відповіді не має**, тому що це величина суб'єктивна.

Існує ще одна проблема при оцінюванні, яка пов'язана з кількістю учнів в класі.

Як правило, в сільських школах кількість учнів в класі невелика і тому великої проблеми в об'єктивному оцінюванні не виникає. За таких умов вчитель може що уроку оцінювати учнів і має змогу обирати різні види та форми оцінювання кожного учня.

А от в міських школах, навпаки, кількість учнів досягає 30, а в 10-11 класах кількість досягає до 40. І ось тут постає проблема - як оцінити на уроці, або провести підсумок чи узагальнення?

Тому теоретичні знання оцінюються в класах з великою кількістю учнів за допомогою тестування, а от оцінити індивідуальні проекти складніше. Тому кожен вчитель розробляє свою систему оцінювання та критерії.

Ось і виділяється дві групи робіт:

- індивідуальна
- групова

Ми для оцінювання **індивідуальних проектів** використовуємо такі критерії:

- об'єм та змістовність матеріалу
- представлення презентації
- захист презентації
- естетичне оформлення
- складання запитань, кросвордів, тощо.

Для оцінювання **групових проектів** використовуємо такі критерії:

- конкретизація участі кожного в підготовці проекту (оціночний лист в якому зазначено хто що робив)
- участь кожного в захисті проектної роботи
- вміння кожного задати запитання аудиторії та спроможність відповісти на запитання, які ставляться групі під час захисту.

Виходячи з досвіду роботи, ми вважаємо , що оптимальна кількість учнів у групі це 2-4 чоловіки, тому що при більшій кількості діти не можуть проявити себе.

І ось постає ще одна проблема – у класі, де 40 учнів, буде 10 творчих груп і як їх опитати?

А ми шляхом дискусії та аналізу тієї робо, що проводимо і бачимо на уроках Художньої культури, зрозуміли:

На кожен урок не доречно завдавати проектну діяльність, тому що якщо діти підготуються, а це дуже проблематично постійно займатися пошуковим матеріалом, не має часу заслухати усіх, тому часто-густо приймаємо проектні роботи на перерві або після уроків і зауважу х ініціативи учнів, які прагнуть продемонструвати свою творчу працю.

Також ті короткі повідомлення в 3-4 речення з пропозицією поглянути на картинку, або на фрагмент відео не доречно називати творчим профком – це повідомлення, яке часто не несе власного ставлення чи розуміння.

Тому ми пропонуємо ввести наприкінці теми залікові уроки, де діти як раз і будуть мати можливість продемонструвати творчі залікові роботи.

А основний час слід розділити так, щоб вчитель мав змогу і пояснювати новий матеріал і долучати учнів до обговорення та аналізу. Бо все одно індивідуальне оцінювання саме результативне та об'єктивне.

Чому на цьому ми акцентували увагу, бо з цього і постає проблема в оцінюванні.

Існує ще одна проблема, з якою зіткнулися одиниці – це ДПА з **«Художньої культури»**.

От ми і підійшли до самої глобальної проблеми - виставлення екзаменаційної оцінки, яку пропонують виставляти на основі тестового завдання, де творча робота оцінюється дуже низьким балом.

Спостерігається невідповідність між метою курсу (естетичне сприйняття) та переважною більшістю теоретичних завдань ДПА, які, до речі, оцінюються по 0.25 балів.

Згодом, коли учні почнуть частіше обирати «Художню культуру», як профільюючий предмет і їм потрібно буде скласти ДПА, виникне проблема в **якості об'єктивної оцінки** з даного предмету.

3) Тому на нашу думку потрібно переглянути загальні критерії оцінювання, запропоновані програмою і узгодити її з метою викладання предмету.

Вдосконалити форму проведення уроків саме головне - кількість годин виділених на «Художню культуру» в 10-11 класах недоречна з урахуванням того, що цей предмет учні стали частіше обирати для ДПА, бо він стає профільюючим для вступу до вищих та професійних закладів.

Ми пропонуємо : в оцінюванні відштовхуватися від трьох аспектів:

1. суто теоретичні знання;
2. творчо-пошуковий підхід та емоційне ставлення;
3. аналітично-порівняльний підхід.

Виходячи з цього розподіл балів має бути таким:

1. суто теоретичні знання (4 бали);
2. творчо-пошуковий підхід та емоційне ставлення (4 бали);
3. аналітично-порівняльний підхід (4 бали).

Творчі проекти винести , як залікові та обов'язкові наприкінці теми, а не проводити що уроку.

Доречно використовувати різні форми опитування, але оцінку за тему ставити з урахуванням усієї роботи на протязі теми, а не по контрольному опитуванню чи тільки по результатам підготовки проектів.

Висновок

Без добре налагодженої перевірки і своєчасної оцінки результатів не можна говорити про ефективність навчання та ступінь формування загальнокультурної, комунікативної та соціальної компетентності учня.

Вчитель має творчо підійти до розробки перевірочних завдань так, щоб в них були відображені три основні аспекти , які ми запропонували , а учень буде в змозі обирати завдання , які він в змозі виконати, а вчитель зможе оцінити його рівень .

Але все це не можливе без необхідної кількості годин для опрацювання цього курсу і вдосконалення критеріїв та форм проведення оцінювання діяльності учнів на уроках «Художньої культури».